

O'zbekiston
«ADOLAT»
SOTSIAL-DEMOKRATIK
PARTIYASI

Ижтимоий-сиёсий газета

Inson manfaatlari — oliy qadriyat

№ 40
(744)
2009 йил,
25 сентябрь,
жума

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

Жараён

Сиёсий кураш майдони

Унда устунликка эришиш партия гояларининг тарғибот-ташвиқот ишлари самарасига ёхуд партиянинг чинакам мафкуравий қиёфасига, барқарор электорати ҳамда тарафдорларини ўз гояси, ўз позицияси атрофига нечоғлиқ жипслаштира олишига боғлиқ

Ўтаётган ҳар бир кунимиз бизни мамлакатимиз ҳаётидаги муҳим ижтимоий-сиёсий воқеа — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси ва Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларига ўтказиладиган сайловларга тобора яқинлаштирмоқда. Навбатдаги сайлов кампанияси кўп жиҳатдан «Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида»ги Конституциявий Қонун талабларини аниқ йўналишларда рўёбга чиқариши билан аввалгиларидан фарқ қилади.

Мамлакатимизда фаолият юритаётган сиёсий партиялар ўз платформалари ва сиёсий қарашларидан қатъи назар, бугун улар босиб ўтаётган йўл, шубҳасиз, сиёсий таҳриба орттириш ва бу борада етуқликка эришиш, муҳими, молиявий мустақиллик, жамиятда ўз ўрнини топиш ҳамда ўзининг барқарор электоратига суяниш каби омиллар билан баҳоланади. Бинобарин, Ўзбекистон Республикасининг «Сиёсий партиялар тўғрисида» ҳамда «Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисида»ги қонунлари сиёсий партиялар ҳаёти-

нинг кенг қамровли фаолиятида катта роль ўйнади, партиялар учун катта имкониятлар яратди. Бу, ўз навбатида, партиялар зиммасига юсак масъулият юкледи. Чунки сиёсий партиялар, аввало, сайлов жараёнларини ўтказишда, марказда ва жойларда давлат ҳокимияти органларини шакллантиришда фуқароларнинг сиёсий, ижтимоий, фаоллигини ошириш, аҳоли иродаси ва фикрини ифодалашнинг муҳим воситаси бўлмоғи лозим.

Маълумки, ҳозир юрти-мизда фаолият юритаётган тўрт сиёсий партия-

нинг ҳар бири ўзининг дастурий мақсад ва вазифаларига, фаоллари ҳамда издошларига, Олий Мажлис Қонунчилик палатасида фракциясига эга. Табиийки, муайян ижтимоий қатламлар манфаатларини ифода этувчи ушбу сиёсий кучлар ўз дастур ва гояларини аҳолига ташутириш, тарғиб-ташвиқ қилиш борасида кенг қамровли ишларни амалга оширмоқда, сафдошлари ва тарафдорлари сонини кўпайтириш асосида жамиятдаги таъсир доирасини оширишга интиломоқда.

(Давоми 2-бетда.)

Бош муҳаррир минбари

Биз истиқлолга эришганимиздан кейин таълим соҳасида эски қолиплардан воз кечиш, бутунлай янгича принципларга, аввало, миллий анъана ва қарашларга, жаҳондаги илғор андозаларга асосланган тизимни барпо этиш, ҳаётимизга чуқур жорий этганимиз бугунги кунда ўзини амалда тўлиқ оқлаётгани ҳеч кимга сир эмас.

Ислом КАРИМОВ.

Муаллим ва мураббий

тафаккури — таълим-тарбияда энг асосий омил

Мамлакатимизда устоз ва мураббийлар қадимдан шарафли касб эгалари сифатида ардоқлаб-улуғланган, эл-юрт эъзозидан бўлган. Мана, ўн саккиз йилдирки, 1 октябрь — Ўқитувчилар ва мураббийлар кuni сифатида кенг нишонланади. Бу эса истиқлол йилларида давлатимиз томонидан соҳа ходимларига бўлган алоҳида эътибор, ўқитувчи ва мураббий шахсига қўрсатилаётган юсак эҳтиром рамзига айланди. Зеро, муҳтарам Президентимиз таъкидлаганидек, «Бу ёғур олам-

да ҳар бир одам аввало ўзининг меҳрибон ота-онасига, унга матрифат ва билим дунёсини очиб берган, унинг қалбига юсак инсоний фазилатлар, фуқаролик ҳисси ва масъулиятларини сингдириш йўлида заҳмат чеккан устоз ва муаллимларига нисбатан ҳақиқат миннатдорлик туйғуси билан яшайди».

Ҳа, одамзот умри давомида нечоғли ютуқларга эришмасин, қандай мартабалаarga муяссар бўлмасин, қандай лавозимларда ишласин, мактаб ба-

рида кечган йилларни унутолмайди, олган таълим-тарбияси ва илк бор алифбони ўргатган муаллими сиймосини ҳеч қачон ёдидан чиқармайди.

Ҳўш, мустақиллик туфайли ўзгариш таниган, ота мерос гурури, мард ва танлиги, она мерос меҳру муҳаббат, садоқат қаноати қалбда жўш ура бошлаган миллат фарзанди — ўқитувчининг латиф кўнглида бугун қандай ўй-фикрлар бор?

(Давоми 5-бетда.)

ЯНГИЛИКЛАР,
ВОҚЕАЛАР,
ХАБАРЛАР

★ Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институтида «Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан қонун ҳужжатлари ижросини таъминлаш билан боғлиқ масалалар кўриб, чиқилди. Унда Олий Мажлис Сенати аъзолари, Қонунчилик палатаси депутатлари, Республика Вазирлар Маҳкамаси ва яна бир қатор тегишли ташкилотлар вакиллари иштирок этдилар.

★ Жиззахдаги Пахтакор туманининг Мингчинор қишлоғи аҳоли 6 километр узунликдаги тоза ичимлик суви иншооти — янги сув тармоғига эга бўлиши.

Қишлоққа бундан 40-45 йил муқаддам тортилган эски сув қувурлари яроқсиз ҳолга келиб қолганлиги учун виллоят «Сув-оқова» ишлаб чиқариш бошқармаси ишчилари киска вақт ичида янги сув тармоғини барпо этишди. Бу ишга маҳаллий бюджет ва ҳомиёлар ҳисобидан 159 миллион сўм маблағ сарфланди. 400 нафардан кўпроқ мингчинорликлар мазкур хайрли ишга бош қўшган бошқарма жамоаси ва ҳомиёлардан беҳад хурсанд.

★ Янгиқўрғон туманининг тоғларга тушиб қишлоқларини кесиб оқувчи Подшоота-суи устида эни 24, узунлиги 54 метрлик янги кўприк қурилди.

Виллоятда мустақиллик йиллари бунёд этилган 15 дан ортиқ бундай кўприкларни Наманган кўприк ҳўжалигини сақлашга ихтисослаштирилган таъмирлаш ва фойдаланиш давлат корхонаси жамоалари тиклади. Айни кезда корхона аҳоли тумандаги Заркент — Қизилёз-ли қишлоқлари оралигида 3 километр узунликда янги йўл ҳам очдилар.

★ Пойтахтимиздаги Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонасида «Мутолаа-2009» байрам тадбири бўшланди.

Ҳар йили анъанавий ўтказиладиган мазкур тадбир дастуридан ёш шоирлар ва ёзувчилар учрашу-ви, янги асарлар тақдими-ти, семинар ва тренинглар ўрин олган. Унинг иштирокчилари асосан олий ўқув юртлирининг талабалари, коллеж ва лицейларнинг ўқувчиларидир. Мазкур тадбир октябрь ойига қадар давом этади.

Қишлоқ тараққиёти ва қишлоқ ҳўжалиги ривож босқичлари

Қишлоқ аҳоли турмуш тарзига қулай шарт-шароитлар яратиш, аҳоли банд бўлган қишлоқ ҳўжалиги тармоқларида ишлаб чиқариш маданияти ва самардорлигини юксалтириш мустақилликнинг илк йилларидан қонун ҳужжатлари билан таъминланди, ҳўкуматимиз ва шахсан Президентимиз диққат-эътиборида бўлди. Натижада Ўзбекистонда 74 йилдан кўпроқ давом этган мустамлакачилик истибдодидан сўнг илк бор қишлоқда ер ўз эгасини топти, хўсу-сийлаштириш жараёнлари авж олиб, мулкдорлар синфи шакллана бошлади. Ижара муносабатлари йўлга қўйилиб, ер-сув захираларидан оқилона фойдаланиш йўли тўтиди.

Бу йўл, бу ўзгаришлар қишлоқ аҳоли турмуши фаровонлиги тобора юксалиб боришига катта туртки бўлди. Жумладан, қишлоқ ҳўжалиги тармоқларида маҳсулот етиштириш барқарорлиги таъминланди, бозор иқтисодиётига ўтиш асослари яратилди. 1991-1995 йилларни ўз ичига олган бу давр қишлоқ ва қишлоқ ҳўжалиги ривожда, таъбир жоиз бўлса, дастлабки босқич эди.

(Давоми 4-бетда.)

Қарор ижросига бағишланди

Республика Давлат Мулк қўмитасида «ISO 9001-2008 сифат бошқаруви тизимини жорий этишда корхоналар бошқаруви органларининг ўрни» мавзусида амалий семинар бўлиб ўтди.

Унда Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 19 июндаги «Республика корхоналарида сифат бошқаруви тизимини халқаро стандартларга мувофиқ жорий этишни кенгайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ижроси қандай бораётганлиги ҳақида сўз борди.

ЎЗМЗ ЮРТДОШЛАР, ҚАДРЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

«ADOLAT»
газетасига
2010 йил
учун
обуна
бўлишга
шўшилиш!

ОБУНА — 2010

Шунда у йил бўйи ҳафтада бир мартадан Сизнинг хонадонингиз эшигидан кириб бориб — ҳам меҳмон бўлади, ҳам меҳмонлик қилади. Обуна «Ўзбекистон почтаси» очик акциядорлик жамияти ва «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компаниясининг жойлардаги бўлимида расмийлаштирилмоқда. «ADOLAT» доим ҳамроҳингиз бўлсин!

Нашр индексимиз — 100.

Таҳлил

Булунғурга инвестор қачон келади?

Туманда бунинг учун етарли шарт-шароит мавжудми?

Кузнинг гарқ пишиқчилик шу кунларда Булунғур туманида қизик ман-заранинг гувоҳи бўлди. Мавсумда 100 минг тоннагача ҳосилни қабул қилиб қайта ишлаш оладиган «Афросиёб мева» қўшма корхонаси раҳбар-мутахассислари ҳосилни пайкал қилиб, кўчама-кўча излаш билан овора. Нера? Далада ҳосил қўғи пастми? — Йил бошида тумандаги 500 та фермер ҳўжалиги билан шартнома имзолаганимиз, — дейди «Афросиёб мева» корхонаси раҳбари Аловуддин Тожиёв. — Шунга мувофиқ, заводга етказиб берилиши лозим бўлган маҳсулот учун олдиндан 580 миллион сўм тўлаб ҳам қўйганимиз. Лекин бугунги кунда биз билан шартнома тузган фермерлардан маҳсулот ундиролмай, корхона қувватларини тўла ишлатолмай ўтирибмиз...

Саноатчи билан фермер ўртасидаги бу муаммо илдиизига чуқурроқ

қараш керак бўлади. Мева-сабзавотчиликка ихтисослашган туманда ҳўжаликлар рентабеллигини таъминлаш, хорижий сармояларни кўпроқ қишлоқ ишлаб чиқаришига жалб этиш, экспортни ривожлантириш, аҳолига даромадли иш-жойлари яратиш бўйича зарур вазифалар белгилаб олинган. Худудий бошқарув идоралари, ҳоким-ликнинг қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармаси, банк-молия муассасалари, МТП, агрофирма ҳамда бошқа қатор ташкилотлар ана шу долзарб вазифалар ижросини таъминлашга масъул. Бироқ, бошқарувида изчиллик ва қатъият етишмаётганлиги туфайли ҳўжалик юритувчи субъектлар ўртасидаги ҳўқуқий муносабатларни тартибга солишда бирёқламлик ва совуққонлик ҳоллари кўзга ташланмоқда.

(Давоми 2-бетда.)

БУГУНГИ
СОНДА:

«МАҲАЛЛИЙ ДАВЛАТ
ҲОКИМИЯТИ
ОРГАНЛАРИНИНГ
ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ»

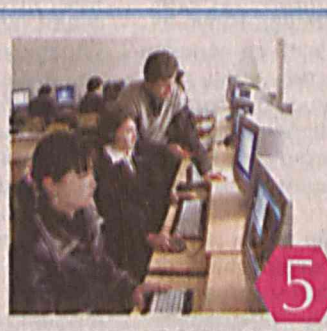
Ушбу қўлланма амалдаги қонун ҳужжатларини таҳлил қилиш соҳасидаги биринчи амалий қўлланма ҳисобланади.

4

ИШТИЁҚ БИЛАН
ИНТИЛИШ

Ўқувчиларни
пuxта билим олиб,
касб-хўнар ўрганишга
руҳлантироқда

5

ЁШЛАРИМИЗ
МУНДИАЛДА

Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси кўни кеча Мисрда бошланган жаҳон чемпионатида юртимиз шарафини ҳимоя қилишдади

8

Демак, қиссадан хисса: қишлоқдаги ўзга-
ришлар белгиланган вазифаларга комплекс
ёндашувни талаб қилмоқда. Булунғурда эса
айни шундай ёндашув етишмай турибди.

Хисобот-сайлов конференциялари

Нуфуз ва салоҳиятга ўз-ўзидан эришилмайди

бунинг учун партиявий фаолиятга янгича ёндашув, аҳоли, электорат манфаати йўлида ташаббускорлик, жонкуярлик талаб этилади

Андижон вилояти партия Кенгашининг хисобот-сайлов конференцияси иштирокчилари ҳудудий ташкилотнинг сўнгги беш йиллик фаолиятини атрофлича ва ҳолис таҳлил қилдилар. Амалга оширилган эътиборга молик ишлар эътироф этилди. Танқидий фикр-мулоҳазалар очик-ойдин айтилди, фойдаланиш билдирилди.

Авалло, вилоят партия Кенгаши ҳисобот даврида бирмунча ютуқларга эришганини таъкидлаш жоиз. Бунга бир мисол: 2004 йилда вилоятда партиянинг бор-йўғи 1500 нафар аъзоси бор эди. Бошланғич ташкилотлари эса атиги 49 тани ташкил этарди. Ҳозир эса аъзолар сони 6 минг нафарга яқинлашиб, БПҲлар сони 137 тага етди. Бу аҳоли, айниқса,

партия электорати ва тарафдорлари орасида тарғибот-ташвиқот ишларининг изчиллик билан олиб борилаётганини далил қилиб берилади. Қолаверса, ҳисобот давридаги Кенгаш фаолиятида яна бир муҳим жиҳат — аҳолининг кам таъминланган қатламларини қўллаб-қувватлашга қаратилган саъй-ҳаракатлар кўзга яққол ташланди. Масалан, вилоятдаги қатор мурувват уйлари ва мактаб-интернатларга доимий равишда моддий-маънавий ёрдам кўрсатиб келинди. Марҳамат туманидаги «Полвонтош» маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида тоза ичимлик сув қувурлари тортилиши ёхуд Т.Мирзаев номли маҳалла гузары ва спорт ўйингоҳи қурилишида ҳам Кенгаш ташаббускорлик кўрсатди. Бирок...

Утган 2004 йилдаги Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларида ўтказилган сайловларда туман ва шаҳар Кенгашларидан 26 та, вилоят Кенгашидан 2 та депутатлик ўрни эгалланди, ҳолос. Олий Мажлис Қонунчилик палатасига эса, афсуски, вилоятдан биронта ҳам номзод сайланмади. Бу вилоят партия ташкилотининг ташаббускорлигига, жамоатчилик назоратини амалга оширишдаги таъсирчанлигига салбий таъсир ўтказмай қолмади. Шунингдек, мавжуд депутатлик гуруҳлари фаолиятидаги жиспик ва яқдликнинг етишмаслиги натижасида ҳозирга қадар туман, шаҳар ва вилоят сессиялари кун тартибидан қўрилган ёки галда қўрилиши мумкин бўлган масалалар юзасидан ягона партиявий позицияни ишлаб чиқиш ҳамда уни

ўша сессиялар ишида қатъият билан ҳимоя қилиш тажрибаси йўлга қўйилмади.

— Депутат бўлишга орзу-мандлар кўп. Аммо кўпинча депутат бўлиб сайланиб олгандан сўнг ўз зиммасидаги масъулиятни тўла ҳис қилмайдиганлар ҳам йўқ эмас, — деди вилоят Кенгаши раиси, Олий Мажлис Сенати аъзоси Мамазоир Хужамбердиев. — Менмча, бундан кейин партиямиз мафкураси ва ғояларига эътиқод, унинг дастурий вазифалари

ни амалга оширишга интилиши бўлмаган кишиларни номзод сифатида кўрсатишга асло йўл қўйиб бўлмайди. Акс ҳолда, сиёсий рақобатда ютқазиб қўйишимиз ҳеч гап эмас. Бинобарин, бепарво, лоқайд, масъулият кам депутатлари кўп бўлган партия ҳеч қачон кўзлаган мақсадига эришолмайди.

Анжуманда иштирок этган Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши раиси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари Исмоил Саифназаров ҳам вилоят Кенгаши кўлга киритган ютуқлар эътироф этган ҳолда, қатнашчилар эътиборини галдаги вазифаларга қаратди.

— Вилоятнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги тугган ўринингиз, кўлга киритилган ютуқлар, сиёсий рақобатлашувлардаги самаралар, албатта, эътирофга молик, аммо улар ҳақида баралла мактабни гапиришга бироз эрта, — деди жумладан у. — Чунки, айтиб ўтилганидек, 6 минг нафарга яқин партия аъзоларининг қарийб 3200 нафарга яқини олий маълумотли зиёлилардан ташкил топганини, улар орасида 38 нафар фан номзоди ва 10 нафар фан докторининг борлиги ташкилотнинг салоҳияти кучга эгалигидан дарак. Лекин, шундай катта кучга, салоҳиятга эга сафдошлардан иборат ташкилотнинг аъзолик бадаллари йиғими ва бошқа масалаларда мавжуд имкониятлардан етарли фойдалана олмаётгани кишини уйлантиради. Ахир, олдимида сайлов турбиди. Бу — катта имтиҳон, катта синов. Бу имтиҳонга у ёки бу масалада ўз позиция-

мизни тўла ифода этадиган дастурий вазифаларимиз ва уларнинг муқобил ечимлари билан боришимиз керак. Бунинг учун фаолликни янада ошириб, сиёсий жараёнларда тўғри мўлжал ола билиш, маҳоратимизни бойитиб боришимиз талаб этилади.

Конференцияда сўзга чиққан бир қатор маҳаллий Кенгаш депутатлари анжуманда илгари сўрилган масалалар юзасидан ўз фикрларини билдиришди. Халқ депутатлари Пахтабод туман Кенгаши депутати Замира Кимсанова жумладан шундай деди:

— Нафақат депутатнинг, балки сиёсий партия ҳар бир аъзосининг сиёсий фаолияти фақат давлат ва ҳокимликлар ташаббуслари ёхуд улар ўртага қўяётган бирор бир муаммоларни қўллаб-қувватлашда эмас, балки айни шу ёки шу сингари муаммони топиш ва уни бартараф этишнинг барчага мақбул йўлини тақдир этишда ҳамда унинг ижросида ташаббускор бўлишда намён бўлади. Бунинг учун, биринчи навбатда, биз, депутатлар, партия етакчилари ва аъзолари умумий эъзу мақсад — юрт равнақи йўлида дахлдорлик ҳисси билан яшамомиз, фаолият юритмоғимиз лозим...

Дарҳақиқат, мамлакат сиёсий ҳаётининг муносиб ўрин эгаллаш, қолаверса, яқинлашиб келаятган сайловларда ютиб чиқиш истаги ҳар бир партия аъзосидан бугун партиявий фаолиятга янгича ёндашувни, аҳоли, электорат манфаати йўлида ташаббускорлик кўрсатишни, жонкуярлик ва янада фаоллик билан иш юритишни талаб этади. Токи, партиянинг маълум бир масала ечимини ҳатти-ҳаракати, интилиши одамларга наф этказсин. Бинобарин, катта нуфуз ва юксак салоҳиятга ўз-ўзидан эришилмайди. Конференция иштирокчилари ана шундай ақдл ҳулофа келдикилар ва шунга кўра галдаги вазифаларни белгилаб олдилар.

Конференцияда ташкилий масала кўриб чиқилиб, вилоят партия Кенгаши раиси, унинг ўринбосарлари сайланди. Қўрилган масалалар юзасидан

дан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Сирдарё вилояти партия Кенгашининг хисобот-сайлов конференцияси ҳам қизгин муҳокамага бой бўлди. Анжуман делегатлари хисобот даврида ташкилий-партиявий фаолиятда, хусусан, аъзолар ва бошланғич ташкилотлар сонини оширишнинг ва партиянинг қўйи бўғинлари иши бирмунча жонланганини таъкидлаш баробарида, йўл қўйилган камчиликлар, бой берилган имкониятлар тўғрисида ҳам сўз юритдилар.

Конференцияда вилоят партия Кенгаши раиси Фарход Шерназаров сўзга чиқиб, ҳудудий ташкилотнинг беш йиллик фаолияти юзасидан хисобот берди. Маърузачининг таъкидлашича, ўтган вақт ичида «Адолат» СДПни вилоятда таъсир кучига эга бўлган ҳақиқий сиёсий кучга айлантириш мақсадида кўплаб ишлар қилинди, маълум бир муваффақиятлар кўлга киритилди. Аммо, фаолиятини жонлантиришда муайян қийинчиликларга дуч келинди, ютуқларга осонликча эришилмади.

Партия мафкурасига, ғоя ва мақсадларига содиқ бўлган ҳаммасла партиядошлар саъй-ҳаракатлари кўлга киритган ютуқларда бош омиб бўлиб хизмат қилди. Бунинг натижасида ҳозирги кунда аъзолар сони салкам 3400 нафарга етди. Туман ва шаҳар партия Кенгашлари

партия сониини кўпайтириш, аъзолар сафини кенгайтириш борасида ижобий ўзгаришлар кўзга ташланмаяпти.

Анжуман ишида, шунингдек, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари сайловига пухта тайёргарлик кўриш, муносиб номзодлар кўрсатиш масалалари ҳам атрофлича кўриб чиқилди. Муҳокамалар жараёнида вилоятда партия ташкилотлари фаолиятидаги мавжуд камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирлари белгилаб олинди.

Конференцияда ташкилий масала кўриб чиқилиб, вилоят партия Кенгаши раиси, унинг ўринбосарлари сайланди.

Сайловлар бўлиб ўтди.

Вилоят партия Кенгаши томонидан беш йил давомида, кон-

ференцияда қайд этиб ўтилганидек, эътирофга лойиқ амалий ишларга кўл урилди. Биргина аҳолини иш билан бандлигини таъминлаш масаласини олайлик. Партия фаоллари ташаббуси билан жойларда 13 марта бўш иш ўринлари ярмаркалари ташкил қилинди. Меҳнат биржалари билан биргаликда ўтказилган ушбу ярмаркаларда 372 ташкилот ва корхона қатнашди. 1321 та бўш ўрнига 1077 нафар ишсиз фуқаро жойлаштирилди. Демакки, ишсиз аҳолининг ижтимоий ҳимояси таъминланишига ҳисса қўшилди.

Партиядан маҳаллий Кенгашларга сайланган депутатлар фаоллик билан иш олиб боришди. Масалан, сўнгги пайтларда Гулистон шаҳри ҳудудида ер ости сизот сувлари кўтарилган, бунинг оқибатида ерларни зах босган эди. Бу эса аҳоли саломатлигига катта хавф солаётган. Халқ депутатлари вилоят Кенгаши депутати, вилоят насос станциялари, энергетика ва алоқа бошқармаси бошлиғи Тўймурод Шарипов муаммо ечимини ташаббус кўрсатди. Масала вилоят Кенгаши сессиясида муҳокамага киритилди. Дўларб масала муҳокама қилинган, маҳаллий бюджетдан ва ҳомий ташкилотлар ҳисобидан етарли маблағ ажратилди. Тез орада салкам 1 миллиард сўмлик иш бажарилди. Кўплаб хонадонлар тоза ичимлик суви билан таъминланди. Айни пайтда ҳудуддаги ер ости сизот сувларини қочириш мақсадида 29 та қудук тўла қувват билан ишлаяпти.

— Вилоят Кенгаши, туман ва шаҳар партия ташкилотлари томонидан амалга оширилган ишларни эътироф этиш керак, албатта, — деди конференцияда сўзга чиққан Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Зухра Ботирова. — Лекин, шунга қарамадан, барча йўналишлардаги вазифалар тўлиқ ва самарали бажарилмоқда, деб айта олмаيمиз. Ташкилотлар шунини кўрсатмоқдаки, айрим туман ва шаҳар партия Кенгашлари, бошланғич ташкилотлар фаолияти бугунги кун талаби даражасида эмас. Мирзаобод, Ховос туманлари ҳамда Янгиер ва Ширин шаҳарларида бошланғич ташки-

лотлар сониини кўпайтириш, аъзолар сафини кенгайтириш борасида ижобий ўзгаришлар кўзга ташланмаяпти.

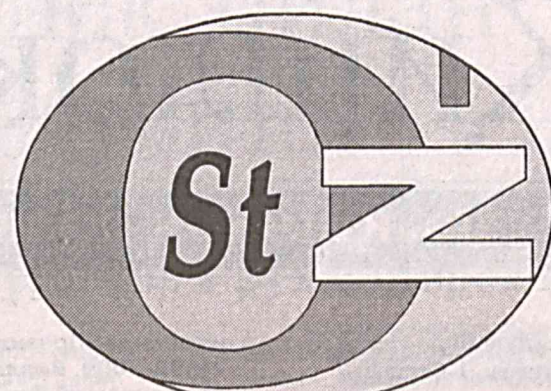
Анжуман ишида, шунингдек, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари сайловига пухта тайёргарлик кўриш, муносиб номзодлар кўрсатиш масалалари ҳам атрофлича кўриб чиқилди. Муҳокамалар жараёнида вилоятда партия ташкилотлари фаолиятидаги мавжуд камчиликларни бартараф этиш чора-тадбирлари белгилаб олинди.

Конференцияда ташкилий масала кўриб чиқилиб, вилоят партия Кенгаши раиси, унинг ўринбосарлари сайланди.

Кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Сайловлар бўлиб ўтди.

Вилоят партия Кенгаши томонидан беш йил давомида, кон-

Сифат ТИЗИМИ

халқаро стандарт талаблари асосида жорий этилмоқда

Ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва модернизациялаш, мослашувчан янги технологияларни кенгайтириш, замон талабларига мос рақобатбардош маҳсулотлар тайёрлаш — бугунги куннинг асосий йўналишлари. «Ўзстандарт» агентлиги ва унинг тизимидаги ҳудудий корхоналарида ҳам бу борада муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Айниқса, Вазирлар Маҳкамасининг «Маҳсулотларни сертификатлаштириш тартиб-таърифини соддаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қароридан сўнг ишлаб чиқарувчиларга сертификатлаштириш тизимида қатор қулайликлар яратилди. Натижада, республикада ишлаб чиқарувчи корхона ва тадбиркорлар сони анчагина ўсди. Жумладан, биргина маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга 63 та мувофиқлик сертификати расмийлаштириб берилди.

Бундан ташқари, сертификатланган маҳсулотлар сифатини таъминлаш мақсадида инспекцион назорат ишлари ўтказилиб, синов баённомалари мунтазам расмийлаштирилиб боришмоқда. Умуман, марказимиз томонидан жорий йилнинг олти ойи давомида 529 та мувофиқлик сертификати расмийлаштирилди. Утган йилнинг шу даврида эса 444 та мувофиқлик сертификати ҳужжатлаштирилган эди.

Марказда иш унуми, кадрлар малакасини ошириш мақсадида ташкил этилаётган ўқув курслари, семинарлар ижобий самара бермоқда. Масалан, сертификатлаштириш соҳасида 1 нафар ходимимиз «MOODY INTERNATIONAL» томонидан уюштирилган «Саноат ва саноатчилик» хавфсизлик менежменти» курсларида малака оширди. «Ўзик-овқат ва кишлоқ хўжалиги маҳсулотлари, қурилиш молларини сертификатлаштириш ва машинасозлик соҳалари бўйича ҳам ҳар бирида 1 нафардан эксперт-аудиторларимиз фаолият юритмоқда.

Юртимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг рақобатбардошлиги ва экспортбўлигини таъминлаш мақсадида ҳозир «Еггар», «Нукус вино заводи» ОТХЖлари ва «Қўнғирот сода заводи» УҚДА халқаро стандартларга мос равишда сифат тизимини жорий қилиш борасида амалий ишлар олиб боришмоқда. Келажақда корхоналар маҳсулотларини «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган» тамғаси билан хорижликлар эътиборини қозониши, шубҳасиз.

Пўлат КАЗБЕКОВ,
Қорақалпоғистон синов ва сертификатлаштириш маркази
Давлат корхонаси директори.

Ўзбекистон Республикасининг «Маҳсулотларни ва хизматларни сертификатлаштириш тўғрисида», «Ўзик-овқат маҳсулотларининг сифати ва хавфсизлиги тўғрисида», «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонунлари жамоамиз зиммасига катта масъулият оқляди. Уларнинг ижросини таъминлаш юзасидан жорий йилнинг ўтган даврида муҳим ишларни амалга оширдик. Сертификатлаштириш миллий тизимида белгиланган тартибга асосан миқдорларга 536 та мувофиқлик сертификати берилди. Албатта, корхона ходимлари биринчи галда келиб тушган ариза ва мурожаатларни вақтида ўрганиб, ушбу жараёнда ишлаб чиқарувчи тадбиркорларга тегишли қўрсатма ва маълумотлар бериб бормоқда.

Тадбиркорларимизга янада қулайлик яратиш мақсадида марказда озиқ-овқат, кишлоқ хўжалиги ва енгил саноат маҳсулотларини сертификатлаштириш идоралари аккредитациядан ўтказилди. Бундан ташқари, машинасозлик маҳсулотларини сертификатлаштириш ҳам йўлга қўйишни режалаштирганмиз. Энг муҳими, марказимиз миқдорларга «тез, сифатли, арзон» шiori остида хизмат кўрсатади.

«Метрология тўғрисида»ги Қонун талабларига мувофиқ 27249 донга ўлчов воситалари давлат қўригидан ўтказилди ва жами 74320,78 минг сўмлик хизмат қўрсатди. Айниқса, бозорларда ўлчов бirlиғи ягоналигини таъминлаш, истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоялаш мақсадида вилоят деҳқон бозорлари, «Чорва-озуқа», «Кишлоқхўжаликим», «Пахта-саноат» бирлашмалари билан шартномалар имзоланиб, қийёсолов ишлари қатъий назоратга олинди. Президентимизнинг «2009 йилда маҳаллий хом ашё негизида тайёр маҳсулот, бутловчи буюмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш дастури тўғрисида»ги қарорининг 8-банди ва «Нооziқ-овқат истеъмол молларини ишлаб чиқарувчи маҳаллий корхоналарни рағбатлантириш, кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорининг 7-банди ижросини таъминлаш мақсадида вилоятимиз ҳудудидаги корхона ва ташкилотларда халқаро стандартларга мувофиқ сифатни бошқариш тизимларини жорий этиш режаси ишлаб чиқилди. Ҳозирги кунда вилоятдаги «Урганчкормаш» АЖ, «Урганчбег», «Урганчшароб» ОАЖлар, «Хоразм гиламлари» МЧЖ, «Khorezm Mavera Plast» қўшма корхонаси О'ЗДСТ/ISO 9001:2002 стандартига мувофиқ сертификатлаштирилди. Ижодий изланувчанлик билан олиб бораётган барча ижобий ишларимиз келгусида ҳам изчил давом этади.

Алишер КОДИРОВ,
Хоразм синов ва сертификатлаштириш маркази
Давлат корхонаси директори.

Янги корхона иш бошлади

Наманган шаҳрида автомобил чироқлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган «UzChasy» Ўзбекистон — Корея қўшма корхонаси иш бошлади. Корхонанинг очилиш маросимида тегишли вазирлик, корхона ва ташкилотлар вакиллари, соҳа мутахассислари, хорижлик ҳамкорлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар, хусусан, хорижий сармоядорлар учун яратилаётган қулай инвестицион муҳит мамлакатимизда қўшма корхоналар сафи кенгайиб, экспорт ва импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ишлаб чиқариши, саноатини маҳаллийлаштириши, янги иш ўринлари яратишда муҳим омиб бўлиб хизмат қилмоқда.

Мақкур қўшма корхонанинг ташкил этилиши Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 14 августда қабул қилинган «Наманган вилоятини 2009-2012 йилларда индустриал ривожлантириш ва ишлаб чиқаришни модернизациялаштириш Дастури тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш, мамлакатимиз автомобилсозлик саноатини юксалтиришда муҳим қадам бўлди. Мамлакатимиз автомобилсозлик саноати жадал ривожланиб бораётир. Юр-

тимизда ишлаб чиқарилаётган янги-янги турдаги енгил ва юк автомобиллари, автобуслари нафақат мамлакатимиз, балки бошқа давлатларда ҳам уратилиши мумкин. Бу — автомобилларни бутловчи ва эҳтиёт қисмларига бўлган талаб ва эҳтиёжини оширади.

«Узавтосаноат» акциядорлик компанияси ҳамда Корея Республикасининг «Chasy Co.Ltd» компанияси ҳамкорлигида бунёд этилган бу ишшоот қурилишида Уйчи туманидаги «ХМКК-10» масъулият чекланган жамияти бунёдкорларининг ҳиссаси катта бўлди. Улар томонидан қисқа вақт ичида тўрт миллиард сўмликка яқин қурилиш-монтаж, реконструкция ишлари бажарилди.

Марказий Осиёда ягона бўлган бу корхона юқори аниқликда полимер қўйиш, ультрабинафша нурлар билан ишлаб бериш, вакуум шароитида алюминлаш ишларини бажарадиган илгор технологик линиялар билан жиҳозланган. Бундан таш-

қари, бу ерда тайёр маҳсулот сифатини текшириш, фара ва чироқларнинг герметиклигини синов, фотометрик текширувлар ўтказиш имконини берадиган замонавий дастгоҳлар ҳам ўрнатилди.

— Қўшма корхонада «GM Uzbekistan» заводидан ишлаб чиқарилаётган автомобиллар учун ўн саккиз хил ёритиш тизими деталлари тайёрланади, — дейди қўшма корхона бош директори Улугбек Каримов. — Бу ерда жорий этилган янги технологиянинг яна бир афзаллиги шундаки, янги русумдаги автомобиллар ишлаб чиқариш ёки дизайнни ўзгартаришга қарор қилинса, дастгоҳларни қисқа муддатда янги маҳсулотга мослаштириш мумкин.

Корхона йилига 250 минг бутланган фара ва чироқлар ишлаб чиқариш қувватига эга бўлиб, бу — «GM Uzbekistan» қўшма корхонаси, мамлакатимиз ҳамда МДХ ҳудудидаги автомобилларга хизмат кўрсатиш бозори эҳтиёжларини тўла қондиради.

«UzChasy» қўшма корхонасининг биринчи босқичи ишга тушуши билан 200 та иш ўрни яратилди. Уларга касб сирларини ўзлаштиришда қорейлик мутахассислар билан ёнма-ён мақкур давлатда малака ошириб келган маҳаллий

ўсталар ёрдам бермоқда. Корхона тўла қувват билан ишга тушган, йилига 40 миллион АҚШ доллари миқдоридан импорт ўрнини босувчи маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Бундан ташқари, «Chasy Co.Ltd» билан ҳамкорлик доирасида автомобиллар ҳассаси ва дократ ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ҳам режалаштирилмоқда. Шунингдек, вилоятнинг бошқа корхоналарида штампланган компонентлар, филтер ва қуёш нуридан ҳимояловчи соябонлар тайёрлашни йўлга қўйиш кўзда тутилган.

— Жаҳон молиявий-иқтисодий инкнрози чуқурлашиб бораётганига қарамай, Ўзбекистондаги иқтисодий барқарорликка ҳавас қилса арзийди, — дейди «Chasy Co.Ltd» компаниясининг президенти Чанг Со Донг. — Биз Ўзбекистон билан ҳамкорликдаги ишларимиз муваффақият қозонишига ишонамиз. Ўзбекистон иқтисодиётидаги ўсиш суръатлари ва автомобилсозлик саноатида эришилаётган ютуқлар ишончимизга асос бўла олади.

Тадбирда Наманган вилояти ҳокими вазифасини бажарувчи Б.Юсупов иштирок этди.

А.САТТОНОВ,
УзА мухбири.

Ислохот ва самара

Қишлоқ таракқиёти

ва қишлоқ хўжалиғи ривожу босқичлари

(Давоми.
Бошланғич 1-бетда.)

Айни шу босқичда қишлоқда шахсий хўжалиқларга уй-жой ва дала ҳовли қуришлари учун аҳолига сўғориладиган майдонлардан ер ажратиб берилди. Бир сўз билан айтганда, хусусий тармоқ ривож топиб, у тобора мустақамла-на борди. Бунда албатта мазкур босқичда қабул қилинган «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида», «Ижара тўғрисида», «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида», «Деҳқон хўжалиғи тўғрисида», «Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида», «Кичик ва хусусий тадбиркорлиқни ривожлантириш тўғрисида», «Насолчилик тўғрисида» каби қатор қонунлар — норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар катта ўрин тутди. Улар айтиш мумкинки, қишлоқ ва қишлоқ хўжалиғида бошланган ислохотлар ижросига ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилди. Буларнинг ҳаммаси тармоқда ва тармоқ доирасидаги одамлар ҳаёти ҳамда турмуши даражасини юксалтириш масалалари мустақилликка эришилган илк кунларимизданок мамлакатимиз раҳбари диққат марказида бўлганлигидан ёрқин далолат.

Шундан кейинги (1996-2000) йилларда қишлоқда фермерлик ва чорвачилиқни ривожлантиришга, газлаштириш ва тоза ичимлик сув таъминоти, тиббий хизмат масканларини замонавий анжомлар билан жиҳозлашга, мактаблар ва бошқа таълим ҳамда маданий-маиший муассасаларни қайта қуриш, реконструкциялаш сингари ишларга жуда катта эътибор берилди. Ва яна бир муҳим вазифа — агар секторнинг мазмун-моҳияти бугунги дунё талаблари келтириб чиқарётган зарурат — озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришда барқарорлиқни таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, мамлакатда галла мустақиллигининг таъминлашига эришилди. Бундай кенг қўлланми ишлар, савий-ҳаракатлар ва ютуқлар

ижросида Президентимизнинг «1998-2000 йиллардаги даврда қишлоқ хўжалиғидаги иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш дастури тўғрисида»ги Фармони ва «Ер кодекси», «Фермер хўжалиғи тўғрисида», «Деҳқон хўжалиғи тўғрисида», янги тахрирдаги «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги бир қатор қонунлар бениҳоя катта рол ўйнади.

Қолаверса, қишлоқ ва қишлоқ хўжалиғи ривожига иккинчи босқич деб таърифлашга мос давр — 1996-2000 йиллар оралиғида қабул қилинган «Қишлоқ хўжалиғи қорхоналарини санация қилиш тўғрисида», «Лизинг тўғрисида», «Хўжалик юртувачи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида», «Қишлоқ хўжалик ўсимликларини зараркундалар, касалликлар ва бегона ўтлардан ҳимоя қилиш тўғрисида» каби қатор қонунлар ҳам илҳомий таъсир кўрсатди. Масалан, экин майдонларига муносабатда янгича ёндошувлар юзага келиб, ерлар қишлоқ хўжалиғи кооперативларига (шир-ка қишлоқ хўжалиғи) муайян мақсадлар билан маҳсулот ишлаб чиқаришлари учун 50 йилгача муддатга ижарага бериладиган бўлди. Ойналарга ва жамоаларга пудрат шартномаси асосида муваққат фойдаланиладиган экин майдонлари ажратилди. Зарар кўриб ишлайдиган қишлоқ хўжалиғи қорхоналарининг тўлов қобилиятини ошириш, иқтисодий қувватини тиклаш мақсадида санация тизими жорий этилди ва ҳақоза.

Қишлоқларни замонавийлаштириш борасидаги фаолият узуқ-сизилгини Вазирилар Маҳкамасининг 1996 йил 21 майдаги қарори билан 2000 йилгача бўлган даврда қишлоқ ижтимоий инфра-тузилмасини ривожлантириш Дастури ижросида ҳам кўриш мумкин. Дастурда белгиланган йўналишларга кўра, қишлоқларда врачлик пунктлари ва касалхоналар хизматида сифат ўзгаришлари рўй берди. Умумтаълим мактаблари, уй-жой қуришлари жадаллашди. Пировардида, газ тармоқлари,

савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат шохобчалари фаолияти яхшиланди.

2000 йилдан то ҳозиргача бўлган даврни қишлоқ ва қишлоқ хўжалиғи ривожига учинчи босқич деб таърифлаш мумкин. Жумладан, Юртобшомизнинг 2005 йил 14 июлдаги «Ўзбекистон Республикаси аҳоли пунктларининг маъмурий-хўжалиқ тўғрисидаги тақомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ва шу қарор юзасидан Вазирилар Маҳкамаси қабул қилган махсус қарорга кўра амалдаги шаҳар типидagi инфратузилмага эга бўлган йирик қишлоқларнинг янги макомини расмийлаштириш ҳамда уларнинг номларини ҳам тегишли қонун ҳужжатларига мувофиқлаштириш назарда тутилди. Ёки давлатимиз раҳбарининг 2003 йил 24 мартдаги «Қишлоқ хўжалиғида ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим йўналишлари тўғрисида»ги, 2004 йил 11 мартдаги «Қишлоқ хўжалиғида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги, 2008 йил 20 октябрдаги «Озиқ-овқат экинлари экиладиган майдонларни оптимизлаштириш ва уларни етиштиришни кўпайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонларини соҳада олиб борилаётган ислохотларга янгича мазмун-моҳият бахш этди. Мазкур фармонларда белгиланган вазифалар ижроси йўлида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлиқни, касаначилиқ ҳамда оливайи биз-несни ривожлантиришга катта аҳамият берилди. Шундан сўнг биргина иқтисодлаштирилган «Микрокредитбанк» очик акциядорлик тижорат банки қишлоқ ва қишлоқ хўжалиғи ривожига йўлида бўлганча 150 мингга яқин миқоз билан ҳамкорлик ўрнатиб, уларга 200 миллиард сўм атрофида кредитлар ажратгани ҳам соҳага бўлган эътибор кун сайин ошиб бораётганини кўрсатади.

Айниқса, ўтаётган жорий йили — 2009 йил — Ўзбекистон Республикаси

Конституцияси қабул қилинганлигининг 16 йиллиғига бағишланган тантанали йиғилишда Юртобшомиз ташаббуси билан Қишлоқ таракқиёти ва фаровонлиғи йили деб эълон қилинган қишлоқ ва қишлоқ хўжалиғи ривожига катта тарихий аҳамиятга эга. Шу муносабат билан қабул қилинган Давлат дастури эса бу йўлдаги яна бир муҳим ҳуқуқий асосдир. Унинг негизда олдинги йилларда турли номлар билан эълон қилинган йиллар замиридаги — инсон, унинг ҳаёти, орзу-ниятлари дарду ташвишлари мужассам.

Биринчи галда ижтимоий муҳо-фазага муҳтож аҳоли тоифалари — кўп болали ва кам таъминланган оилалар, ёлғиз екскалар, етим-есир ва ногиронлар, талаба ҳамда пенсионерларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш дастур мазмун-моҳиятини ташкил этди. Унда қишлоқ қишлоқларда бунёд этиладиган яши-лаш, қишлоқ аҳоли пунктлари қури-лиши, турур-жой ва ижтимоий соҳа объектларини намунавий лойиҳалар бўйича барпо этиш маса-лалари белгиланди.

Ана шундай эътибор мамлака-тимиз сиёсий партиялари, улар-нинг фаоллари ва жойлардаги де-путатлик гуруҳлари фаолиятида ҳам кўзга ташланиб борди. Бир-гина мисол: «Адолат» СДПдан халқ депутатлари Сурхондарё вилоят Кенгаши депутати Ҳайитмурод Ра-химов ташаббуси ва ўзининг бе-восита фаол иштироки билан Бой-сун туманида аҳолининг ижтимо-ий муҳофазаси билан боғлиқ қатор ибратга молик ишлар амалга оши-рилди. Туманинг энг кечика қи-шлоқлардан бўлган «Хўжабулгон», «Тилла қамар», «Мунчок», «Чилон-зор» каби аҳоли мажмуаларида 24 километр узунликда тоза ичи-лик суви қувурлари ётқизилди ва одамларнинг кўпдан буён кутган орзулари ушалаиб, тоза ичимлик сув таъминоти йўлга қўйилди. Бун-дай эзгу ниятли савий-ҳаракатлар ижросини «Адолат» СДП фаоли-ятида жуда кўплаб келтириш мум-кин.

Биласиз, ҳозир бутун жаҳон бўйлаб кечаётган молиявий-иқ-тисодий инқироз-бўҳрони кўпгина

йирик-йирик давлатларни ҳам анча-мунча талвасига солиб қўйди. Бу бўҳрондан омон-эсон, аниқ-роғи, уни четлаб ўтаётган мамла-катимизда эса Президентимиз то-монидан ишлаб чиқилган Инқи-розга қарши Дастур асосида янги ташкил этилаётган кичик биз-нес ва хусусий қорхоналарни қўллаб-қувватлашни кўзлаган ре-жалар ҳам «Қишлоқ таракқиёти ва фаровонлиғи йили» дастурининг амалга ошишига ёрдам бермоқ-да. Масалан, имтиёзли кредит жамғармасининг ресурс базаси 2 баробарга оширилди. Мажбур имтиёзлар амал қилишининг энг узоқ муддати 12 ойдан 18 ойгача узайтирилди. Баъзи турдаги кичик қорхоналар учун ягона солиқ тўлов ставкаси 8 фоиздан 7 фоизга ка-майитрилиб, айирмалари ягона со-лиқ тўловидан 3 йил муддатгача озод этилди.

Ёки яқинда Пойтахтимизнинг «Ўзэкспомарказ»ида бўлиб ўтган қишлоқ аҳолиси учун яқка тартиб-да уй-жойларнинг лойиҳалари ва қурилиш материалларининг иқти-сослаштирилган кўргазмасини олин-г. Кўргазма давлатимиз раҳ-барининг шу йил 3 августдаги «Қишлоқ жойларида уй-жой қури-лиши кўламини кенгайти-ришга оид қўшимча чора-тад-бирлар тўғрисида»ги қарорига дастлабки амалий жавоб бўлди, дейиш мумкин. Яқин вақт ичида қишлоқларда бунёд этиладиган ши-нам ва замонавий уй-жой лойиҳа-лари билан танишиш учун мамла-катимизнинг турли ҳудудларидан кўргазмага келган меъморлар, лойиҳачилар, қурувчилар, қурилиш материаллари, электр ва маиший жиҳозлар ишлаб чиқарувчилар, ул-гуржи-чакана савдо компанияла-ри вакиллари, фермерлар, тадбир-корлар, талаба-йиллар, уй бекала-ғи, маҳаллалар фаоллари қишлоқ таракқиёти ва фаровонлиғи йили-да амалга оширилган наватдаги бу тадбир ҳам қишлоқ ва қишлоқ хўжалиғи ривожига хизмат қили-шини зўр мамнуният билан қайд-этдилар.

Муҳтасаргина айтганда, Ўз-бекистонда Қишлоқ таракқиёти ва фаровонлиғи йилида қурилаётган барча савий-ҳаракатларнинг ҳу-қуқий асослари тўла шаклланиб, босқимча-босқич тақомиллашиб бормоқда. Бу ҳуқуқий асослар, ҳуқуқий ислохотлар босқичли та-раққиёт нафақат қишлоқларимиз, балки бутун мамлакатимизни янги-янги марраларга олиб чиқи-ши муқаррар.

Собир ТУРСУНОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутати,
«Адолат» СДП Сийёсий
Кенгаши аъзоси.

Амалий қўлланма

Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Амалда-
ги қонун ҳужжатлари монито-
ринги институти ходимлари то-
монидан тайёрланган «Маҳал-
лий давлат ҳокимияти органла-
рининг ҳуқуқий асослари» но-
мали амалий қўлланмаси амалда-
ги қонун ҳужжатларини таҳлил
қилиш соҳасидаги биринчи ама-
лий қўлланма ҳисобланади.

«Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ҳуқуқий асослари»

Унинг биринчи бўлими Ўзбекистон Республикаси Пре-
зиденти Ислам Каримов асарларида маҳаллий давлат
ҳокимияти ва ҳокимлар фаолияти ҳақида билдирилган
ғоялар, фикр-мулоҳазаларга бағишланган.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органларини ташкил этиш
ва фаолиятига оид асосий ҳуқуқий ҳужжатлар қўлла-
нанинг иккинчи бўлимида баён этилган. Хусусан, Ўзе-
бекистон Республикасининг Конституциясидаги маҳал-
лий давлат ҳокимияти органларига оид конституция-
вий асослар, маҳаллий давлат ҳокимиятига оид асосий
қонун бўлими Ўзбекистон Республикасининг «Маҳал-
лий давлат ҳокимияти тўғрисида»ги қонуни, маҳаллий
вакиллик органларини ташкил қилиш бўйича «Халқ де-
путатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашиларига сай-
лов тўғрисида»ги қонуни, халқ депутатлари ҳуқуқ
ва мажбуриятларини белгилаб берувчи «Халқ депутатла-
ри вилоят, туман ва шаҳар кенгаши депутатининг ма-
қоми тўғрисида»ги қонуни шулар жумласидандир.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг қонун ҳуж-
жатлари ижросини таъминлаш соҳасидаги ваколатлари
акс эттирилган учинчи бўлимда, амалдаги қонунларда
белгиланган маҳаллий давлат ҳокимияти органлари-
нинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари батафсил ифодасини топ-
ган. Қўлланманинг бешинчи ва олтинчи бўлимларида
маҳаллий давлат ҳокимияти органлари фаолиятига оид
нормалар янада тушунарли бўлиши учун уларнинг схе-
матик ифодаланиши ҳамда фойдаланилиши тавсия эти-
ладиган асосий адабиётлар рўйхати ўрин олган.

Ушаймики, мазкур қўлланма маҳаллий давлат ҳоки-
мияти органларининг раҳбар-кадрларига, раҳбар-кадр
заҳирасида бўлганларга, ҳокимлар фаолияти билан
қизиқувчи кенг жамоатчиликка мамлакатимизда маҳал-
лий давлат ҳокимияти органлари фаолиятини ташкил
этиш ва ривожлантиришга оид давлат сиёсатини асо-
сий йўналишларини, бу соҳадаги қонун ҳужжатларини
тизимли тарзда ижросини таъминлашда муҳим манбаа
сифатида хизмат қилади, албатта.

Н.НОРМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги
Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинг институти
гуруҳ раҳбари, юридик фанлари номзоди, доцент.

Социал-демократик ғоялар

ёхуд номи стратегик мақсадида мос
сиёсий куч — «Адолат» СДП ҳақида

Социал-демократия — бугунги
кунда бутун дунёда салмоқли
таъсир кучига эга бўлган та-
раққийпарвар мафкуравий оқимлардан
бири. Ижтимоий ислохотларни бос-
қимча-босқич амалга ошириш йўли бил-
лан жамият ҳаёти фаровонлигини юк-
салтиришни кўзда тутувчи социал-де-
мократик ҳаракат бир неча асрлик бой
тарихга эга.

XVIII асрдан бошлаб Англияда саноат-
лашган жамият шаклланиб бораётган, аниқ
фанлар билан бир қаторда иқтисодий фан-
лар ҳам ривожланди. Сиёсий жиҳатдан
тарқоқ бўлишига қарамай, Германияда,
айниқса, унинг тарихий қисми бўлган
Пруссияда немис муомтоз фалсафаси
шаклланди. Буюк француз инқилобий на-
тижасида Францияда ҳам ижтимоий
ғоялар ривожига алоҳида аҳамият касб этди.
Шу нуктага назардан, социал-демократик
ғоялар илк бор Францияда пайдо бўлган
ва шаклланган, десак муболага бўлмай-
ди.

Дарҳақиқат, XIX асрнинг биринчи яр-
мида айнан француз мутафаккирлари —
Анри де Сен-Симон ва Шарль Фурье ижтимоий адо-
латга асосланган жамиятини барпо этиш ғоялари би-
лан чиқди. Уларнинг фикрича, бундай жамият у ёки
бу мамлакатда давлат томонидан олиб бориладиган
ички ислохотлар орқали барпо этилади. «Социал-
демократия» ва «социализм» атамаларининг илк ма-
ротаба Францияда илмий муомалага киритилиши ҳам
бежиз эмас. 1830-йилларнинг бошида француз мат-
буотида пайдо бўлган мазкур атамалар Анри де Сен-
Симоннинг шогирди Пьер Леру қаламига мансубдир.

Социал-демократик ғояларга асосланган партия
1848-49 йилларда Франция пойтахти Париж шаҳри-
да «Янги тоғ» партияси номи остида таъсис этилди.
Агар буюк француз инқилобий (1789-1794 йилларда)
пайтида бу гуруҳ мамлакат парламентлари таркиби-
да «Тоғ клуби» номи билан мажлисларда қатнашган
бўлса, II Республика (1848-1851 йилларда) даврида
«Янги тоғ» партияси ўз фракциясини ташкил этди.
Айниқса, 1849 йили партия катта муваффақиятларга
эришди. Ўз дастури ва уставига эга бўлди. Май ойи-
даги парламент сайловларида муваффақиятли қатна-
шиб, 200 нафарга яқин номзодлари депутатликка
сайланди. Қонун чиқарувчи мажлис — парламентда

партия фракциясининг раҳбари этиб таниқли давлат
арбоби, муваққат ҳукуматнинг собиқ Ички ишлар ва-
зири Александр Ледрю Роллен тайинланди. «Янги
тоғ» партияси дастурида ҳуқуқий давлат, фуқаролик
жамияти барпо этиш, республика ғояларини кенг
тарғиб этиш ҳамда барча учун 21 ёшдан бошлаб тенг
ҳуқуқлилик асосида сайловларда фаол қатнашиш ва-
зифалари акс эттирилди.

XIX аср ўрталаридан бошлаб «социал-демокра-
тия» атамаси кенг қўлланила бошланди. Ўтган юз
йил давомида, яъни Франция II Республикаси (1848-
1851 йиллар) давридан то 1951 йилгача социал-де-
мократия узоқ тарихий йўлни босиб ўтди. 1951 йили
Германиянинг Франкфурт-Майн шаҳрида 34 та со-
циалистик ва социал-демократик партия иштироки-
да таъсис Конгресси бўлиб ўтди ва унда халқаро
ноҳукумат ташкилот — Социалистик Интернационал-
га асос солинди.

Шу ўринда таъкидлаш лозимки, «социал-демокра-
тия» сўзи «социализм» атамасининг синонимий сифа-
тида талқин этилади ва кўпинча ушбу сўзлар бир-
бирининг ўрнида қўлланилади. Бироқ собиқ Шўро-
лар тузуми шароитида «социализм» сўзининг мани-
пуляция қилиниши натижасида ушбу сўз салбий маъно
касб эта бошлади. Оқибатда собиқ социалистик мам-
лакатларда истисмоқ қилувчи кишилар онгига хали-
хануз социализмдан нафратланиш ҳисси сақланиб
қолди.

Бугунги кунда 130 дан ортиқ давлатдан 160 га
яқин партиялар Социалистик Интернационалга аъзо.
Мазкур партиялардан 110 га яқини хал
қилувчи овозга эга. Бундан ташқари, Со-
циалистик Интернационал ишида, хусус-
ан, унинг Конгрессларида 30 дан ортиқ
партиялар кўшимча овоз билан ва яна
20 га яқин партия кузатувчи сифатида
қатнашади. Халқаро ташкилотнинг олий
органи Конгресс. У уч йилда бир марта
қаёрилиди. Конгресс оралиғида ушбу
халқаро ташкилотга ўз ичидан сайлан-
ган Кенгаш раҳбарлик қилиб, йилда икки
маротаба йиғилади. Социал-демократик
дастури 1951 йилда қабул қилинган. Мазкур
ҳужжат «Демократик социализмнинг
моҳияти нимада?» деб номланган. 1989
йилдаги Конгрессда бу ҳужжат «Сток-
гольм декларацияси принциплари» номи
билан янгиланди. «Замонавий социал-демократик
ҳаракат», — дейилади 1951 йилда қабул қилинган
Социал-демократик декларациясида, — бу дунё миқёсидаги
ҳаракатдан иборат бўлиб, унинг аъзоларидан бир
хил ёки муштарак дунёқарашга эга бўлиш талаб
этилмади. Бу ҳаракат катнашчиларининг мақсади
битта, у ҳам бўлса ижтимоий адолатга асосланган
жамият қуришдан иборат. Бундай жамиятда фа-
ровонлик, эркинлик ҳукмрон бўлиб, жамият аъзола-
ри бутун дунёда тинчликни таъминлаш учун кураша-
дилар.

Социал-демократик партиялар ўз атрофида маъ-
лум бир синф вакилларини эмас, балки турли таба-
қаларни бирлаштиради. Со-
циал-демократик партиялар-
нинг нуфузи ривожланган
мамлакатларда жуда юқори
бўлиб, уларнинг тарихида
зиёлилар, муҳандис-техник
ходимлар, эркин касб эга-
лари кўпчилигини ташкил эт-
ди. Биз юқорида таъкидла-
ганимиздек, социал-демок-

ратик мафкура плуралис-
тик дунёқарашни тақозо
этади. Ўз навбатида, со-
циал-демократия инқило-
бий курашлар ва инқило-
бий ларзалаларини инкор
қилади. Нафақат инкор
қилади, балки уларга
қарши курашади ҳам. Со-
циал-демократлар демок-
ратик ислохотлар ва де-
мократик сайловлар ўтқа-
зиш учун курашадилар ва
барча сайловларда фаол
қатнашадилар. Жамият-
нинг энг долзарб масала-
лари бўйича социал-демократлар ўзларининг чуқур
илмий мулоҳазаларига эга бўлиб, бундай қарашлар
қўйидаги атам ва ширларда ўз аксини топаган: «Иж-
тимоий ҳамкорлик», «Барча аҳоли фаровонлигини таъ-
минловчи жамият», «Мутлақ кўпчилик манфаатлари-
ни ифода этувчи давлат», «Бошқарув соҳасида инқи-
лоб», «Турли-туман мулк шакллариининг жамиятда ма-
вудлиги ва уларнинг эътифори этилиши», «Жамиятда
мулкчиликнинг турли шакллари кўпайтириш» ва
хоҳазо.

Замонавий социал-демократиянинг бош шiori —
Эркинлик, Тенглик, Биродарлик бўлиб, у сиёсий ва
мафкуравий плурализмни қўллаб-қувватлайди. Со-
циал-демократия ижтимоий йўналишлар билан
бозор иқтисодиёти тарафдорлиги бўлиб,
ўз фаолиятини бойлар ҳамда камбағал-
лар ўртасидаги фарқи ижтимоий ҳимоя
орқали юмшатишга қаратади. Шунингдек,
социал-демократлар иқтисодиётда сало-
ҳиятли давлат секторини ташкил этиш,
унинг хусусий сектор билан тенглик асо-
сида муваффақиятли рақобат қилишини
устувор йўналиш, деб ҳисоблайдилар. Иж-
тимоий ҳимояга муҳтож аҳоли қатламла-
рини қўллаб-қувватлайдилар, яъни янги
иш ўринларини яратиш, ишсизликни ка-
майитириш, бепул таълим тизимини яра-
тиш, энг кам иш ҳақи миқдорини оши-
риш, болаларни тарбиялаш учун аёллар-
га давлат томонидан ёрдам уюштириш,
солиқларни тартибга солиб бориш, атроф-муҳитни
муҳофаза қилиш учун янги қонун лойиҳаларини иш-
лаб чиқиш масалаларига катта эътибор берадилар.

Бугунги кунга қадар халқаро миқёсда социал-
демократлар бир қанча мамлакатларнинг ҳукумат-
лари таркибида фаол иштирок этиб келмоқдалар.
Бундай мамлакатлардан Швеция, Финляндия, Гер-
мания, Франция, Буюк Британия, Испания, Порту-
галия, Австрия, Бельгия, Нидерландия, Норвегия
ва бошқаларни мисол келтириш мумкин. Собиқ ком-
мунистик блокка кирувчи мамлакатлардан Венгрия,
Польша ва Болгарияда ҳам социал-демократлар
ҳокимият тепасига келганини эслатиб ўтиш жоиз.
Демак, дунё миқёсида социал-демократик партия-
ларнинг нуфузи ортиб
бормоқда. Бинобарин,
сўнги пайтларда социал-
демократик ҳаракат Ло-
тин Америкаси, Осиё ва
Африка мамлакатларида
ҳам бирмунча фаоллаш-
ди. Марказий Осиё ми-
на-тақасининг деярли барча
мамлакатларида социал-

демократик йўналишдаги
сиёсий партиялар мавжуд
бўлиб, уларнинг барчаси
вакиллик демократияси,
парламент демократияси-
нинг ривожига ҳамда сиёсий
партияларнинг, шу жумла-
дан, социал-демократик
партияларнинг халқ олди-
даги маъсулиятини юксал-
тириш учун курашмоқда-
лар. Шу нуктага назардан
олиб қараганда, Ўзбеки-
стонда ҳам социал-демок-
ратик партиянинг келажа-
ги порлоқ эканлигига амин бўлиш мумкин.

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда демок-
ратик давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этиш
учун барча шарт-шароитлар вужудга келди. Жамият-
нинг негизини ташкил этувчи иқтисодиёт соҳасида
турли хил шаклдаги тенг ҳуқуқли мулкдорлар синфи
шаклланиб бораётган, сиёсий соҳада бир қанча партия-
лар вужудга келди, ижтимоий соҳада бу партиялар-
нинг тенг ҳуқуқлиги ва сайловлар асосида ўз ва-
килларини маҳаллий ҳамда марказий ҳокимият, шу
жумладан, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси де-
путатлигига сайланиши кенг йўлга қўйилди. Мафкура
соҳасида ҳурфикрлик ва плурализмга асосланган
муҳит яратилди.

Бугунги кунда Ўзбекистон сиёсий саҳ-
насида фаолият кўрсатаётган партиялар
— Ўзбекистон Халқ демократик партияси,
«Миллий тикланиш» демократик партия-
си, Ўзбекистон либерал демократик
партияси қатори «Адолат» социал-демок-
ратик партиясининг ҳам жамиятда ўз ўрни,
ўз нуфузи бор. У Олий Мажлис Қонунчи-
лик палатасида ўз фракциясига эга.

Ўзбекистон «Адолат» СДП шунчаки
ҳўжақўрсин қабилида тузилган партия
эмас, балки бу партия, бир томондан,
асрлар давомида халқимиз орзу қилиб
келган ҳамда Абу Нарз Фаробий, Мирзо
Улуғбек, Алишер Навоий, Аҳмад Дониш,
Махмудқўжа Бехбудий ва Абдулла Қоди-
рий асарларида акс этган адолатли жамият барпо
этиш ғояларига асосланса, иккинчи томондан, илгор
хорижий мамлакатлардаги социал-демократик пар-
тияларнинг ҳаётбахш ғоялари ва тажрибаларига асо-
сланган фаолият юритмоқда.

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партия-
сининг номи унинг стратегик мақсадида тўла мос
келади. Партия фаолияти юртимиз равнақи ва унинг
мустақиллигини мустаҳкамлашга, ислохотларни жа-
даллаштиришга, ҳуқуқий давлат қуриш ҳамда чина-
кам адолатга асосланган фуқаролик жамиятини бар-
по этишга қаратилган. Шу жиҳатдан олиб қараганда,
«Адолат» социал-демократик партияси келажақда
Марказий Осиё давлатларидаги социал-демократик
партиялар билан, қолаверса, Социалистик Интерна-
ционал билан кенг ҳамкорликни йўлга қўйиши мақ-
садга мувофиқдир.

Раҳмон ФАРМОНОВ,
Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия
университети кафедра мудири,
тарих фанлари доктори, профессор.
Қодир ЖўРАЕВ,
Ўзбекистон «Адолат» СДП
Сийёсий Кенгаши аъзоси,
сийёсий фанлар номзоди.

◆ Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик
партиясининг номи унинг стратегик мақсадида
тўла мос келади. Партия фаолияти юртимиз рав-
нақи ва унинг мустақиллигини мустаҳкамлашга,
ислохотларни жадаллаштиришга, ҳуқуқий давлат
қуриш ҳамда чинакам адолатга асосланган фуқаро-
лик жамиятини барпо этишга қаратилган.

◆ Дунё миқёсида
социал-демократик
партияларнинг нуфу-
зи ортиб бормоқда.
Бинобарин, сўнги
пайтларда социал-
демократик ҳаракат Ло

Муаллим ва мураббий тафаккури — таълим-тарбияда энг асосий омил

(Давоми. Бошланиши 1-бетда.)

Аввало, масъулият ва фидойилик, шижоат ва жўшқинлик талаб қиладиган касби унга гурур ва кўтаринки руҳ бахш этиб, заҳматли меҳнатига бўлган ҳурмат ҳамда эътибордан қалби қувончга тўла. Билими, салоҳияти, фаоллиги, фидойилиги, ташаббускорлиги ижодкорлигига ҳолисона баҳолаш мезонлари яратилганидан шодумон. Ҳозир ўқувчи эрталаб уйдан чиқиб, кўрагини баланд кўтариб, йўл бўйи шогирдларининг, ота-оналарнинг қўяқ салом-алигидан хушуд ҳолда янги, замонавий, кўрсангиз кўрсангиз қувонадиган мактабига, коллежига, лицей ёхуд институту университетига заҳмат билан кириб келади. Дунё андозасига мос, қўлай ва бежирим жиҳозлардан, интернетта уланган компьютерлардан яшаб турган синфхоналарда, аудиторияларда ўз назарий билимини амалиётда кўрсатиб, ўтган дарси ва берган сабоғидан ҳузур олади, қониқиб ҳосил қилади.

Дарвоқе, унинг бугун кўраётганлари билан яқин ўтмишнинг эсласак, гўё эртақлардагидек манзарани ҳис қилиш мумкин. Ун саккиз йил муқаддам ўқув даргоҳлари ҳозиргидек тизим ёки босқичда, ҳозиргидек кўринишда бўлади, деб ким айта оларди? Оллоҳга минг бор шўқлар бўлсинки, биз ўз истиклолимизни ўзимиз қўлга олган, келажаги буюк нури замонанинг толеи баланд қишлари эканмиз, нимаики орзу қилган бўлсак, бугун унга эришдик ҳам ўз қўлимизда. Давлатимиз раҳбари ташаббуси ва саяёҳаракати билан «2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастури» асосида амалга оширилган тўб ислохотлар, бунёдкорлик, яратувчанлик ишлари ҳар биримизнинг кўнгилмизига ёритиб, эзгу ишларга ўндамоқда.

Шу кунларда юртимизда «Таълим тўғрисида»ги қонун ва Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ижроси йўлида амалга оширилган ва оширилаётган ишларимиз самаралари бу байрамга алоҳида кўтаринки руҳ бағишлаб турибди. Чунки, ушбу дастур ва унинг таркибидида бошланган ишларимизнинг узвий давоми — ҳозир айтилган «Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури» эди.

ФАКТЛАР, РАҚАМЛАР, ДАЛИЛЛАР

- Истиқлол йилларида мамлакатимизда Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури ижроси йўлида «Урта махсус касб-хунар таълими» тизими шаклланди.
- Умумтаълим, ўрта махсус ва касб-хунар таълимини ўз ичига олган 12 йиллик таълим тизимига ўтиш ишлари ниҳоясига етди.
- Ҳозиргача 190 га яқин замонавий лицей ва коллежлар барпо этилиб, 1900 тага яқин мактабда янгидан қурилишлар, реконструкция ва таъмирлаш жараёнлари ниҳоясига етказилди.
- «Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» Давлат дастурида 6 та академик лицей, 164 та касб-хунар коллежи, 65 та мактабни 2009-2010 ўқув йилида ишга тушириш вазифаси белгилаб қўйилган.
- Шунингдек, жорий йил охиригача 668 та мактабни мукаммал таъмирдан чиқариш, 1708 та қишлоқ мактабини замонавий ўқув лаборатория, компьютер ва спорт жиҳозлари билан тўла таъминлаш каби ва бошқа ўнлаб тадбирлар ҳам тўла ўз ижросини топади.
- Ўзбекистон Республикасининг «Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида»ги Қонуни ижроси йўлидаги ишлар самараси ўларок, бугунги кунда мамлакатимизда мактаб, коллеж, академик лицейларни замонавий спорт майдонлари ва спорт заллари билан таъминлаш муваффақиятли якунланмоқда.
- Ўқитувчилар, мураббийлар ва умумтаълим муассасалари ходимларини моддий рағбатлантириш ҳамда улар меҳнатига ҳақ тўлашнинг янги сифат усулларини жорий этиш изчил, босқичма-босқич олиб боришмоқда.
- Умумтаълим мактабларини битираётган ёшларни академик лицей ва касб-хунар коллежларига тўла қамраб олиш жараёнлари муваффақиятли якун топмоқда.

Пировардида, бутун мамлакатимизда мактабларни реконструкция қилиш, таъмирлаш ва янгидан қуриш ишлари жадал давом этди. Урта махсус ва касб-хунар тизимини мутлоқо қайтадан барпо этиш юмушларига астойдил киришилди. Энг ривожланган давлатлар қатори 12 йиллик умумтаълим тизимига, янги стандартларга ўтиш жараёнлари ижроси қатъий назоратда бўлди. Соҳанинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, ўқитувчилар иш ҳақини ошириш ва рағбатлантириш сиёсати изчил олиб борилади. Бугунги кунда биргина ўрта-махсус ва касб-хунар таълимида турли соҳа ва йўналишлар бўйича замонавий билим ва касбни эгаллаган 1 миллион нафардан зиёд юқори малакали кадр тайёрланганининг ўзиёқ бу борада биз орзу қилган самара рўй бера бошлаганининг амалий намунасидир.

Ёхуд Халқаро Болалар ташкилотининг бундан икки йил олдин бир қатор мамлакатларда таълим-тарбия аҳолига бағишланган махсус тақдиротида Ўзбекистоннинг бу соҳада эришган натижаларига юксак баҳо берилиб, уларнинг намуна сифатида кўрсатилгани ҳам фикримизнинг ёрқин исботидир.

Бир сўз билан айтганда, давлатимиз, жамиятимиз таълим соҳасига, унинг нафақат бугунги, балки эртанги эҳтиёжларини ҳам тўқис қондириш масаласига кундалик сиёсатимизда устувор аҳамият бермоқда. Дангал бир рақам: Ҳозир мамлакатимизда соҳага йўналтирилётган харажатлар улуши яқин ички маҳсулот таркибидида 12-13 фоиздан ҳам зиёددорли ташкил этмоқда. Ҳолбуки, бу кўрсаткич дунёнинг кўплаб мамлакатларида 3-5 фоиздан ошмайди.

лари сафида ҳам ўнлаб ўзбекистонлик ёшлар бўлишди. Айни шу ўринда таъкидлаш лозим, давлатимиз раҳбарининг «Болалар мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва уларнинг фаолиятини янада яхшилаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган Давлат дастури тўғрисида»ги қарори ҳам ёш авлод тарбияси, таҳсил ва салоҳияти ривожига йўналтирилган сиёсатимиз ифодасидир.

Дунё шиддат билан ўзгариб, ёш авлоднинг қалби ва онгини эгаллаш учун кураш тобора авж олиб бораётган, хусусан, кўпгина йирик давлатларни жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози ўз домига тортаётган бугунги мураккаб даврда эришган, эришаётган ютуқларимиз, шубҳасиз, дунёда энг шарафли касб эгалари — ўқитувчи, мураббий ва устозларнинг фидойи меҳнатлари ҳисобланади.

Ер юзидида қанчалик қийинчилик, сурону тўфонлар рўй бермасин, улар каби минг-минглаб заҳматкаш одамларнинг машаққатли ва ҳалол меҳнати, инсоний ибрати тўғрисида то ҳануз маърифат ва эзгулик завоқ кўрмай яшаб келмоқда. Уларнинг қўлида миллий ва умуминсоний қадриятларни чўқур ўзлаштирган, Ватан туйғусини теран англаётган, мустаҳкам иймон-иродага эга ёшларимиз эндиликда бизга мутлақо бегона оқим ҳамда гоъларнинг зарари таъсирига қатъий қарши тура олмақдалар.

Француз ёзувчиси Анри Барбюс дейди: «Мактаб-воёга етаётган авлод тафаккурини шакллантириш устасонаси. Агар келажакни кўздан чиқаришни истамасанг, мактабни кўлда мустаҳкам тутмоғинг лозим». Шу нуктаи назардан фикрлайдиган бўлсак, инсонни, унинг тафаккурини шакллантиришда азиз ва мўътабар ўқитувчиларимиз, мураббийларимиз — энг асосий омилдир. Образли қилиб айтганда, улар замонларни бир-бирига боғловчи бўғинлар бўлиб, улар занжирда шундай бир халқани, йиллар ва асрлар эстафетасини келажакка элтувчи ҳазрати инсонлардир. Президентимиз Ислам Каримовнинг «Биллими, ўз касбига садоқатли, миллат ва халқ келажакини ўйлаб яшайдиган ўқитувчи ва мураббийлардан ҳар қанча миннатдор бўлсак арзийди» деган сўзларининг асл мазмун-моҳияти ҳам шунда.

Барчамиз учун қувончли бўлган касб байрамимиз кутлуг бўлсин, қадрли ўқитувчилар, мураббийлар — устозлар!

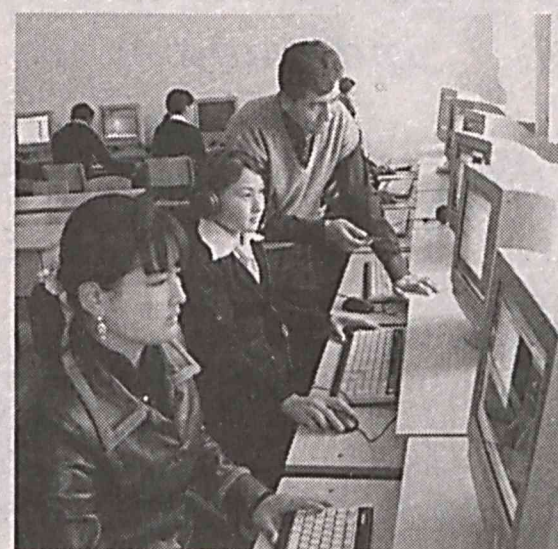
Худойер МАМАТОВ.

Иштиёқ билан ИНТИЛИШ

Ўқувчиларни пухта билим олиб, касб-хунар ўрганишга руҳлантироқда

Каттакўргон транспорт касб-хунар коллежиди таълим олаётган ёшлар сафи йил сайин кўпаймоқда. Ҳозир бу ерда 1100 нафар йигит-қизлар 5 та йўналиш бўйича таҳсил оляпти. Улар фанларни пухта ўзлаштириш билан бирга ўзлари севган касб-хунарлардан ҳам пухта сабоқ оляпти. Бу бежиз эмас. Коллежда бўлажак кадрлар учун барча шарт-шароит мўҳайё. Ҳамма хоналар замонавий ўқув жиҳозлари билан тўла жиҳозланган...

Коллеж устасонасида «Тико», «Дамас», «Нексия» автомобилларининг кесма қирқимлари жойлаштирилган бўлиб, мураббий-ўқитувчилар улар орқали автомобилларни яшаш сирларини ўргатишяпти. Бундан ташқари, талабалар ўз касбларини пухта эгаллашлари учун 2518-автокорхона ва «ВАЗ» автосервис устасоналарида амалий машғулотлар ўтказишади. Узоқдан келиб ўқиётган ёшлар учун 100 ўринли ётоқхона барча шарт-шароитга эга. Ўқувчилар бўш пайтларида кутубхонада бадий асарлар мутлақо қилишади.

Ёшлар соғлиги коллеж маъмуриятининг доимий диққат эътиборида. Тиббиёт хонаси улар учун ҳамisha очик. Тезкор тиббий ёрдам кўрсатиш учун дори-дармонлар билан таъминланган. Тиббиёт ходимлари Х.Алқарова, Б.Раззокова, Н.Абдурахмоновлар соғлом турмуш тарзи мавзусида ёшлар ўртасида мунтазам суҳбатлар, вақти-вақти билан тиббий кўриқлар ўтказиб боришапти.

Коллеж педагогик жамоаси ёшларни касб-хунарга чорлаш йўлида мактаб ва маҳаллалар билан ҳам бевосита алоқада. Улар тез-тез халқ таълими мактабларида бўлишиб, ўқувчилар билан давра суҳбатларида коллеждаги шарт-шароитлар ҳақида сўзлаб беришмоқда.

— Ўқувчиларга чўқур билим бериш учун, — дейди коллежнинг маърифий-маънавий ишлари бўйича директор ўринбосари Мавжуда Акрамова, — фан кафедралари ўқитувчилари иш фаолиятлари мунтазам ўрганиб боришмоқда ва улар ўртасида мониторинг ўтказилмоқда...

Коллеж ўқитувчилари ёшларни она Ватанга, элига садоқат руҳида тарбиялаш борасида ҳам қатор фойдали тадбирлар олиб борапти. «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати бошланғич ташкилоти ҳамкорлигида «Сен қонунин биласанми?», «Гидеҳандликнинг олдини олиш ва унинг келиб чиқиш сабаблари», «Хунари борнинг бахти бор» деган мавзуларда ўтказилган тадбирлар шароитида катта қизиқиш уйғотди. Коллежда спортни ривожлантириш кенг йўлга қўйилган. Ёшлар спортнинг турли соҳалари бўйича ўзаро беллашиб туришади. Самарқандда ўтказилган «Баркамол авлод» спорт мусобақасида вилоят миқёсида ўтказилган волейбол тури бўйича коллеж талабалари нуфузли ўринни эгаллади.

Асқар ЖАЛИЛОВ, «Adolat» мухбири.

Жаҳон жаҳоҳирлари жавонидан

Халқ учун нондан сўнг энг муҳими — мактаб!

Ҳақ йўлида ким сенга бир ҳарф ўқутмиш ранж ила, Айламак бўлмас адо онинг ҳақин юз танж ила.

Алишер Навоий.

Мактабнинг мақсади, тарбия ва фақат тарбиядир.

Иоганн Песталоцци.

Ҳар қандай таълим ва тарбияда энг асосий нарсаси муаллим, унинг тафаккур дунёсидир.

Адольф Дистервег.

Чинакам шогирд бор нарсалар неғизиди мавҳум нарсалар ривожини ўрганади ва шу йўл билан устозига яқинлашиб боради.

Иоганн Гёте.

Ўқитувчининг бутун фаҳри ўқувчиларида, ўзи соғанган уруғларнинг ўсмишларида.

Дмитрий Менделеев.

Тарбия буюк иш: тарбия билан инсон қисмати ҳал этилади.

Виссарион Белинский.

Барча кашфиётлар ичида энг гузали яхши тарбия олган инсондир.

Эпиктет.

Тарбиячи ўз тарбияланувчиларини қандай кўришини истаса, аввало унинг ўзи ушундай бўлмоғи лозим.

Владимир Даль.

Олийжаноб одатлар намуна тўғрисида таркиб топади.

Анатоль Франс.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастури амалда

Бўлғуси шифокорлар маскани

Хўжаобод тиббиёт коллежи — Андижон вилоятидаги даволаш-профилактика муассасаларига ўрта бўғин тиббиёт ходимлари етказиб берувчи ўқув масканларидан бири. Бу ерда айни пайтда 2336 нафар ўқувчи «Ҳашираллик иши» ва «Даволаш иши» йўналишларида таълим олмақда.

Ўқув даргоҳида амалий таълим самарадорлигини ошириш долзарб аҳамият касб этмоқда. Бу борада, айниқса, коллеж маъмурияти билан даволаш муассасалари ўртасида 2006-2010 йилларга мўлжаллаб тузилган ўзаро шартнома қўл келаяпти. Ўтган йилдан бундан бери ўқувчи ёшлар ўртасида касб маҳоратини ошириш мақсадида қизлар ўртасида «Шошилиш тиббий ёрдам» мавзусида кўрик-шоуни ўтказиш йўлга қўйилди. Бу эса бўлғуси шифокорлар учун назарий билим билан амалий кўникмаларни уйғунлаштириш имконини яратди. Коллеж талабаларига ҳозир 110 нафар педагог таълим бермоқда.

— Ҳозирги талабада нафақат ўзига, ҳатто ўқитувчига нисбатан ҳам талабчанликнинг сезиш мумкин, — дейди коллеж директори Маъмуржон Юнусов. — Шунинг учун ҳам педагогларимиз таълим соҳасида тинмай изла-

ниб, янги ноанъанавий усулларда дарс ўтишга ҳаракат қилишяпти...

Фармакология фани ўқитувчиси Матлуба Ўзганова ана шундай изланувчан мураббийлардан. Унинг бир неча йиллик меҳнатлари самараси — тиббиёт коллежлари талабаларини учун ўқув қўлланмаси яратилишга акс этди. Инглиз тили ўқитувчиси Жамилхон Қосимов «Йил ўқитувчиси» кўрик-танлови вилоят босқичининг 2-ўрини соҳиб бўлди. Тарих фани ўқитувчиси Валижон Абдурахмонов яратган қўлланмалар эса шогирдлари билиминини мустаҳкамлашда муҳим омил бўлмоқда. Қолаверса, Муҳаммадумар Тожимухаммедов, Насибхон Гуломжонов, Ҳамиджон Абдумажидов сингари мураббийлар ҳам ўз ҳамкасбларига ўрناк бўлишяпти.

Коллеж жамоаси замон талаблари даражасидаги кадрларни тайёрлаш борасида жиддий изланишлар олиб бормоқда. Фидойи устоз ва муаллимлардан сабоқ олаётган ёшлар эришаётган муваффақиятлар уларнинг орзу-интилишларида, эгаллаётган пухта билим ва касб-хунарида намоён бўлмоқда. Жумладан, фан олимпиадаларида муваффақиятли иштирок этмоқдалар. Тарих фанидан Ойбек Пол-

вонов, биология фанидан Феруза Ҳайитова, кимё фанидан Феруза Тожидиноваларнинг вилоят босқичидаги ютуғи бунинг ёрқин далилидир.

Ҳозирги пайтда коллежнинг моддий-техник базаси анча мустаҳкамланган. Амалга оширилган таъмирлаш-қурилиш ишлари ўқув масканининг имкониятларини янада яхшилади. Давлат дастури асосида 720 ўринли ўқув биноси ҳамда 50 ўринли ётоқхона реконструкция қилинди. Қайта қуриш мобайнида 8 та замонавий фан ва лаборатория хонаси ташкил этилди. Бундан ташқари, ошхона, фаоллар зали, спорт мажмуаси қад ростлади. Алоҳида иситиш қозонхонаси қурилди.

— Коллежимиздаги шарт-шароитлар тубдан ўзгарди, — дейди талаба Ҳаётхон Мамажонов. — Олган билимларимизни лабораторияларда мустаҳкамлаш учун қўлай имкониятлар яратилди. Биз бундан бағоят хурсандмиз ва яхши сабоқ олиб, малакали мутахассис бўлиб етишишга интилаямиз.

Коллеж кутубхонаси ва унинг

ўқув зали Ҳаётхон каби илмга чанқоқ ёшлар билан ҳамisha тавжум. Талабалар бу ерда даврий матбуот нашрлари, ахборотлар билан танишдиладар. Бадий ва мутахассисликка оид китоб ҳамда қўлланмаларни ўқийиб, интеллектуал ҳамда касбий билимларини бойитишади.

Коллеж жамоаси ва талабалари Истиқлол айёминини алоҳида тараллуд билан қутиб олишди. Улар коллеж ҳудудида ва унинг атрофида қатор ободонлаштириш юмушларини олиб боришди. Янги ўқув йилига пухта ҳозирлик қўрилди. Бу эса янги ўқув машғулотларини муваффақиятли бошлашга йўл очди.

Коллежда яна дарслар қизиди. Ўз орзу-мақсадлари сари интилаётган бахтиёр ёшлар Истиқлол нуридан чароғон бўлган ўқув хоналарида пухта сабоқ олмақдалар. Уларнинг орзулари ойдин, келажаги эса порлоқ.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ, «Adolat» мухбири.

Очиқ акциядорлик-тижорат

**TURON
BANK**

жамоаси

*Ёш авлодни камолга етказиб,
таълим соҳасидаги ислохотларга
қанот бағишлаётган, ҳалол,
пок меҳнатлари билан юртимизни
шарафларга буркаётган барча
ўқитувчиларни, устоз ва
мураббийларни анъанавий
касб байрамлари билан
қизгин қутлайди!*

*Ёшларнинг ҳаёт йўлини чаровон
этиб, уларга меҳру муҳаббатини
бағишлаган сиз азиз устозларга
қалбимиз тўридаги барча яхши
ниятларимизни бахшйда айлаймиз.*

**Ҳамиша халқимиз
ардоғида
бўлинг,
азиз
устозлар!**

Ургут тиббиёт коллежи жамоаси

*Ёш авлод камолоти йўлида фидокорона
меҳнат қилаётган*

*барча устоз-мураббийлар ва
таълим соҳаси фидойиларини
шарафли касб байрамлари билан
чин қалбдан муборакбод этади.*

*Азиз устозлар, қадрли мураббийлар,
меҳрибон ўқитувчилар!*

*Шу шукуҳли кунларда сизларга бахт-саодат,
тинчлик-хотиржамлик, сиҳат-
саломатлик тилаймиз. Баркамол авлодни
тарбиялаш борасидаги эзгу ишларингизда сизларга
омад ёр бўлсин.*

ЗИЁВУДДИН ПЕДАГОГИКА КОЛЛЕЖИ ЖАМОАСИ

*мамлакатимиз таълим тизимида
фидойилик билан меҳнат қилаётган
барча устоз-мураббийларни*

**1 октябрь — Ўқитувчилар ва мураббийлар
куни билан самимий табриклайди.**

Ўқитувчилик — ғоят шарафли касб.

*Шу боис, устоз-мураббийларга азал-азалдан
алоҳида ҳурмат-эҳтиром кўрсатиб келинган.*

*Истиқлол йилларида эса ўқитувчи ва мураббийларнинг
ёш авлодга таълим-тарбия беришдек заҳматли меҳнатлари
чин маънода қадр топди. Бинобарин, юртимиз эртаси,
Ватанимиз келажаги фарзандларимизнинг етарли даражада
таълим ва тарбия олишига, билимдон ва салоҳиятли инсонлар
бўлиб камол топишига боғлиқ. Ана шундай ўта масъулиятли
ишларингизда, Сиз, азиз устозларга омад,
мустаҳкам сиҳат-саломатлик тилаймиз.*

**Шогирдлар камолини кўриш
барчангизга насиб этсин.**

Байрамингиз қутлуг бўлсин, азиз устозлар!

НАВОИЙ ПЕДАГОГИКА КОЛЛЕЖИ ЖАМОАСИ

1 октябрь —
Ўқитувчилар ва
мураббийлар кунини ҳар қачонгидек
кўтаринки руҳда кутиб олдилар.
Кейинги йилларда таълимдаги
самарадорлик ошиб, аълочи ўқувчилар
сони кескин кўпайди. Туман, вилоят ва
республика миқёсида ўтказилган турли
танловлар, фан олимпиадаларида
юқори кўрсаткичларга эришилди.
Энг қувонарлиси шундаки,
битирувчилар тўлиғича иш билан
таъминланмоқда.

Коллеж жамоаси фурсатдан
фойдаланиб, ўз касбдошларини,
қолаверса бутун Ўзбекистон
халқини байрам билан
табриклайди.

1
октябрь —
Ўқитувчилар
ва
мураббийлар
куни

ҚАРШИ БАНК КОЛЛЕЖИ ЖАМОАСИ

шарафли касб соҳиблари-ю соҳибалари — мамлакатимиз ўқитувчи ва
мураббийларини қувончли сана билан чин дилдан муборакбод этади.

Ҳалол меҳнатлари билан эл-юртда ҳурмат-эътибор,
иззат-икром топаётган ватандошларимиз бахтимизга
доимо соғ бўлишсин!

Байрамингиз
қутлуғ
бўлсин,
азиз
устозлар!

САМАРҚАНД «КОММУНАЛЧИ» ЭКСПЕРИМЕНТАЛ-МЕХАНИКА ЗАВОДИ ОЧИҚ ТУРДАГИ ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ

энг шарафли ва масъулиятли касб вакиллари — ўқитувчи ва
мураббийларни анъанавий касб байрамлари билан
самимий қутлайди.

Эртанги кунимизга тамал тоши қўядиган,
ҳар томонлама баркамол, етук кадрлар етиштириб,
жамиятимиз қудратини мустаҳкамлашга улкан ҳисса
қўшаётган соҳа жонкуярларига сиҳат-саломатлик ва
ижодий куч-қувват тилайди.

1962 йилда ташкил топиб, 1997 йилда қайта модеренизация қилинган завод ҳозирги
вақтда нафақат коммунал хўжаликлари, балки республикамизнинг қатор тармоқлари
учун ҳам юқори сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаради. Корхона турли ҳажмдаги
хавфсизлик назаридан автоматлаштирилган иситиш қозонлари, газ тақсимловчи пункт
(ГРП)лар, ичимлик сувини тозаловчи ускуналар, водопровод қувурларида сув оқишини
ёпиб-очадиган қурилмалар, хўжалик газ плиталари, шунингдек, эҳтиёжталаб бошқа
ўнлаб сифат сертификатига эга бўлган маҳсулотларни таклиф этади.

Ўқитувчилар ва мураббийлар байрами барчангиз
учун қутлуғ бўлсин, азиз юртдошлар!

